

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótalajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Bajaink forrása.

A legnagyobb költő az élet. Jobb tükröt tart elénk, hogy saját létünket és sáfárkodásunkat tisztán láthassuk, mint a legmozgalmasabb regény, ha ugyan képesek vagyunk elfogulatlan szemmel nézni képeit.

Viharos harccal, küzdelemmel teljes korszakunk gazdag oly különféle eseményekben, melyeket a tapasztaltak és körültekintők már jó eleve megláttak e varázstükörben; gazdag oly eseményekben, melyek rideg ellentétben állnak a mindinkább tért hódító szabadelvű ujitásokkal.

Valami nagy gyorsan nem haladunk előre. Erős, parancsoló hatalmak gátolják a szabadelvű korszellemet bontakozásában. A mitsem sejtő, jóhiszemű tömeget elvezetik a nagy országról, amelyen hosszú időközön át együtt haladtak az emberek mind az emberiség üdvére és javára, s vezetnek keskeny, tekervényes ösvényeken egy állítólag forrón óhajtott cél felé. Itt azonban, ezeken a szűk utakon, két mérges növény tenyészik és sokan, kik a hatal-

masokat követve e pályán haladtak, érezték már a mérge hatását . . . E növények nevei: elégtelenség és tudatlanság!

Elégtelenség a közép- és alsó, tudatlanság az alsó osztályokban, ezek amaz ártalmas növények, melyek sebző tövisseikkel dulják a családot és társadalmat, az iskolát és a házat és szinte egész közéletünket veszélyeztetik és elposványosítják.

Ha a szűk családi kör békeszerető otthonából napjaink mozgalmas politikai terére akarnánk kitérni, korunk még élesebben körvonalozott képét tudnók adni, s nem volna szükséges hosszabban bizonyítani, hogy ez a két mérges növény itt is pusztítólag és rontólag hatott, amint hogy a tényleg létező kóros állapotok csak az egyedül célhoz vezető egyenes utról való letérés következményei.

Ám mi módon létesítsünk változást, orvoslást? Nem akarjuk elhamarkodva megoldani ezt a kérdést, de azt hisszük, hogy az elégtelenséget nem lehet egykönnyen kiküszöbölni. Abból a szempontból kiindulva, hogy elégtel-

lenség és tudatlanság az a két pont melynél a népbarátság palástja alatt kezdik romboló műüket mindazok, kik, az uralkodó állapotokból hasznot akarnak maguknak kaparintani, s abban a meggyőződésben, hogy csak a nép fokozott és javított műveltsége lehet a régi szellemi javakért való küzdelemben méltó és becses fegyverünk, kötelességünk, hogy a népet szakadatlanul felvilágosítsuk, szóval és írásban, jó, ismeretbővítő könyvek terjesztésével; buzdítással, a közéletbe való bevonással tartozunk kiszabadítani a tudatlanság hálójából mindazokat, akik lelketlen izgatók gyenge, tehetetlen zsákmányai lehetnek.

De mindenekelőtt ifjúságunkat kell ilyen szellemben és értelemben nevelnünk. Bár — vigasztalással mondhatjuk — van még oly ifjúságunk, mely nem nézi mosolygással a magasabb célokra való törekvést és az ezekért való küzdést. Van még ifjúságunk, mely a tanuló évek szabadságát nem fordítja el zabolázatlanságra, oly ifjúságunk, mely még hisz az ideálokban, mert van bátorsága és ereje, hogy érettük küzd-

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Rabbi Ben Lévi legendája.*)

Henry W. Longfellow után angol eredetiből fordította:
Zsoldos Benő.

Rabbi Ben Lévi egy szombat-napon
A szent-könyvet lapozgatá nagyon,
Hol írva áll: „Az Én tekintetem’
És életem’ ne lássa földi szem!“. . .
Olvasva ezt, kérte, adná az Isten:
Hű szolgálja láthassa földi szemmel
Az Ő arcát, s ne haljon meg.

Im’ erre

Árnyék borult a lapra; föltekintve,
Nagy komoran, kivont karddal kezében
A Halál angyal állt előtte épen.

Igaz, jó ember volt bár Rabbi Ben:

Ijedtség áradt szét ereiben;

Remegő hangon kérdé: „Mit keressz?“

— Felelt az angyal: „Már közel a pere

És meghalsz; ám előbb, — az Úr akarja, —

Bármit kívánsz, neked rögtön megadja!“

A rabbi szólt: „E halandó szemek

Hadd lássák hát a mennyben helyemet!“

Az angyal válaszolt: „Jőjj s láss tehát!“ —

— Betéve Lévi most a bibliát,

*) Megjelent a „Budapesti Szemlé“-ben.

Felállt és felemelve ősz fejét,

„Add kardodat!“ — hozzá ekként beszélt, —

Útközbe’ még a vesztemet okozád!“ —

Az angyal mosolygott s átadta kardját,

Majd őt az Égi városhoz vezette

S a falra ülteté, honnan lenézve,

Rabbi Ben Lévi, halandó szemével,

Megláthatá helyét a mennybe szépen,

Aztán az angyal kardjával kezébe’

Mindjárt az Úrnak városába lépe,

Uteákon át, hol lát gyors szellemet:

— Halálnak hívják lenn az emberek, —

Itt ismeretlen. — Egymagában állott

Az angyal addig s „Jőjj vissza!“ — kiáltott.

A rabbi hangja szólt:

„Az Úr nevében, akit én imádok:

Nem! — esküszöm: innét tovább nem állok!“

— S az angyalok sírtak: „Oh szent Atyánk:

A rabbi, — lásd, — mily gyászt hozott reánk!

Az Ég országát hántja, sérti tette,

S most nem megy innét, ép’ a Te nevedbe!“

Az Úr felelt: „Igazak legyetek!

Esküjét Lévi mikor szegte meg?

Maradjon itt, hadd lássa az Én arcom’

Halandó szemmel — s azért meg ne haljon!“

A Halál angyala túl a falon

Hallotta ezt s remegő hangokon

Szólt: „Add a kardom’, hadd’ megyek tova!“

A rabbi várt kissé s felelt: „Soha!

Elég zavart okoztál eddig is már

Az emberek fiai közt!“ S amint várt:

Hallá az Úr ajkáról e parancsot

Zúgni a légben: „Add vissza a kardot!“

Néma imában hajlott meg az ősz pap,

S a félelmes angyalhoz im’ e szókat

Intézte: „Esküdj meg, többé soh’sem

Fogja meglátni azt emberi szem;

S midőn a lelkeket viszed magaddal,

Láthatlan légy e láthatatlan karddal,

S úgy hajtsad végre majd az Úr parancsát!“

— Az angyal végre visszakapta kardját,

S megesküvén:

Láthatlanul jár most a föld színén . . .

Az új fészek.

Írta: dr. Hannig Györgyné.

(Folytatás.)

Pár nap mulva felkereste Simon Lajost, a fiatal tanítót s megegyezett vele, hogy naponta sétáljon ki a pusztára, mely a falutól csak egy negyedóránnyira fekszik s tanítsa Arankát. Az új kántortanító 24 év körüli ifju volt s csak egy hónapja tartózkodott Ujlakon,

jön és lelkesüljön, oly ifjúságunk, amely örömeiben nem feledkezik meg a mértékletességről és szabadságában arról a korlátokról, melyet a valódi szabadság önmaga állít magának.

Oly nemzedéket remélünk és kívánunk nevelni, mely a reá várakozó feladatok megoldására minden tekintetben képes lesz. Ezzel a kívánsággal bizva megyünk a jövő elé, abban a reményben, hogy annak méhéből semmi baj vagy kellemetlenség sem hárul ránk. Ha azonban becsületes fáradozásunk és törekvésünk mégis kárba veszne és a követendő új irány nem volna képes az előítéletektől és halvéleményektől elfogult közszellemet megtisztítani s nemesebbé tenni, akkor a mi korszakunkra még hatalmas tusakodás várna, melyben az ideális, szabadságra vágyó törekvésnek le kellene győznie a megfordított fátylát tartó géniust.

Hogy ezt elkérülhessük, gondoskodnunk kell, hogy a felvilágosodás és tudás a nép legszélesebb rétegeiben elterjedjen, mert minél több a tudás, annál kevesebb az elégtelenség!

Villamos világítás a mezőgazdaság szolgálatában.

Reánk, mint még mindig kiválóan agrikultur államra nézve nem lehetnek közömbösek a mezőgazdaság körébe tartozó új találmányok. Épp azért szükségesnek tartjuk, hogy rámutassunk egy mezőgazdasági újításra, mely a külföldön, különösen pedig Franciaországban kitűnően bevált.

A temérdek és sokféle munka és tevékenység, melyek a mezőgazdaság modern üzemével egybe vannak kötve, oly sok időt vesznek igénybe, hogy

különösen rossz időjárás esetén azokat nappal nem lehet mind elvégezni s ezáltal természetesen a mezőgazdaság jövedelmezősége is csökken. Mily szívesen használnák fel az éjjeli időt is, ha hosszabb vonalak és területek megfelelően világíthatók lennének! Legkivált az őszi gőzzel való szántás alkalmával, amikor már délután négy órakor a beálló tartós sötétség miatt abba kell hagyni a munkát és csak reggel nyolc órakor lehet ismét hozzáfogni. Nem csekély mértékben lépnek fel ezek az akadályok a nyárutói aratási idő alatt is, amikor nappal a tikkasztó hőség miatt csak lassan folyik a munka és sokszor az időjárás szeszélye miatt kénytelenek a gabonát a mezőről a szoros értelmében véve lopva tető alá hozni. De még a szabadban való gőzcséplésre is alig futja ki a nappali időből, úgy mint egyéb gazdasági teendőkre sem. Sőt van bizonyára sok olyan munka is, amelynek elvégezhetése céljából még a legnagyobb áldozatoktól se riadna vissza a mezőgazda, csak hogy azokat a beálló est miatt félbe ne kellene szakítania; — ez azonban mindeddig a hiányos világítási eszközök miatt kudarcot vallott.

Mi szerencsésnek érezheti magát az iparos a mezőgazdával szemben, hogy neki már évek hosszú sora óta lehetséges az állandó villamos világítást telepén megfelelően kihasználni!

De végre megjött az ideje, hogy a mezőgazdán is segítsék ebben az irányban, mert a francia ipar gondoskodott egy minden igénynek megfelelő szállítható villamos világításról.

E célból négy lóerejű mozdonyt állítanak elő, melyre egy elektro-mag-

netikus készülék van erősítve és drótvezeték segítségével egy villamos világítási lámpa van kapcsolva. Ez a lámpa egy állványra van téve, mely vascsövekből áll és egy forgantyúval minden irányba fordítható és tetszés szerint emelhető vagy lebocsátható.

Ennek a villamos lámpának világítási hatása 200 rendes gyertyafénynek felel meg, fénye tehát nagy területre terjed ki, úgy hogy mellette bátran lehet a gabonát kaszálni, kötözni és szérübe rakni. Ha két ilyen szállítható villamos lámpát állítunk fel a mező megfelelő pontjain, úgy a gőzszántást nagyon hosszú vonalakon késő estig lehet folytatni s már a kora hajnali órákban ismét újból megkezdeni. A mozdonyt napközben szecsakavágó gépeknél, darálóknál, sőt kisebb gőzcséplőgépeknél is lehet alkalmazni.

E mozdonyok, melyeket a szállítható villamos világításhoz használnak, nemcsak Franciaországban, hanem Egyiptomban és sok más tengerentúli országban is nagy kelendőségnek örvendenek. Sőt hazánkban is már némely helyütt alkalmazásban vannak, de sajnos, nem oly mértékben, mint az mezőgazdaságunk érdekében kívánatos volna.

Mátrai Lajos György.

1850—1906.

A géniusz, ki a Schweidel-szobor megalkotóját ihlette, földnek fordította szövétnékét. Nincs, kit ihlessen tovább.

A teremtő lélek lángja ellobbant s a lélek sugallatának engedelmes mintázó kéz megdermedt.

Mikor teremtő ereje teljes nagyságában kibontakozott; mikor jelesebbnél jelesebb alkotásokkal gazdagíthatta volna képtaragó mű-

de máris mindenki megszerette nyájas, előző keny modoráért, kellemes csengő hangjáért, mely egészen betöltötte a kis falusi templomot.

A temetés után kéthétre kezdé meg a tanítást a Máriásy puszta. Addig Aranka fájdalmi kisére lecsillapultak.

Aranka mindig szorgalmas növendék volt az intézetben is s itt is pontosan teljesíté kötelességét. A tél folyamán, midőn a gyászévől három hó eltelt, az ifju tanító a zenébe is tovább képezé Arankát. Simon Lajos és növendéke között lassankint a legmelegebb barátság fejlődött s úgy megszokták egymást, hogy mindketten számolgatták az órákat, amikor ismét együtt lehetnek. Annál jobban félt Aranka attól az időtől, mikor Mihályi felkeresé őket, ki egy idő óta szintén naponta átkocsizott hozzájuk, majd egy szép könyvet, majd egy kottát hozva Aranka számára. Máriásyval szemben is a legnagyobb előzékenységgel viselkedett. Ha az anyagi zavarairól beszélt neki, mindig így vigasztalá:

— No, no, mint jó szomszédok, csak kisegítjük egymást.

Máriásy ugyan nem sejtette eleinte, hogy mire céloz Mihályi, de később gyanítani kezdé, hogy Aranka tetszik neki.

Valóban, e házassággal rendezve volna minden ügyem — gondolá — de hozzá tévé e kérdést is: Vajjon boldog lenne e gyermek Mihályival, ki már jóval tul van a 30-on, s kinek természete oly ellentétes az én gyenge lelkű Arankáméval? Hátha még sejtette volna, hogy lelkében mily érzések laknak egy idő óta. A barátság mint vált lassan szerelemmé a két ifju között. S mint árulták el egymásnak szívük soká rejtegetett titkát egy illatos, napsugaras délután, midőn Arankát Simon Lajos a temetőből hazakísérte.

Nem mondtak egymásnak szerelmes szavakat, de elég volt az a tekintet, az a hosszantartó kézfogás elválásukkor, hogy elárulják egymásnak azt az érzést, mit eddig önmaguk előtt is rejtegettek.

A nyár elején befejezte Aranka tanulmányait. Akkorra éppen betöltötte 16-ik évét.

— Remélem, tanító ur, máskor is ellátogat hozzánk, mindig szívesen fogadjuk önt — mondá Máriásy, midőn az utolsó óra befejeződött.

Az ifju kántor azonban igen ritkán jött ki a pusztára. Első kintléte alkalmával Mihályi vitte be kocsiján a faluba s mivel sejtette az ifju érzelmeit, ily megjegyzést tett:

— Aztán kántor ur, valami szép nászindulót tanuljon be, mert őszre oltárhoz vezetem Arankát.

E kijelentés mint hegyes tör járta át az ifju lelkét, de belátta, hogy ő nem kelhet versenyre a gazdag földbirtokossal, kinek több pusztája van, míg az ő otthona csupán két kicsiny szobácska s egy kis akáclobbos udvar. S talán Arankánál is csak egy futó érzés volt az, amit egyszer a temetőből hazajövet tekintetével elárult. Hogy is mert ő szerelemről, boldogságról álmodni...

Pedig Aranka vágyódott azután a szelid tekintetű ifju után, kinek képe oly mélyen bevésődött szívébe. Mig Mihályitól félt, rettegett; különösen tekintetétől, melyet reá vetett. S mióta egy alkalommal egyedüllétét arra akará felhasználni, hogy esőket raboljon tőle, valóságos gyűlöletet érzett iránta.

Mihályi csak pár éve tartózkodott birtokán, addig a fővárosban élt s azon férfiak közé tartozott, kik az életet kihasználva, öregségükre csendes otthont szeretnének. Aranka szépsége, ifjúsága elragadták őt s forró vágyat érzett birhatására.

*

A gyászév letelte után egy napon Máriásy

vészetünk még mindig szegényes pantheonját: akkor kellett lopva lecsapnia reá az enyészet orvadarának.

Mély fájdalommal illet hirtelen kimulása minket is. Hiszen lelkének egy drága részét ideadta nekünk. Valahányszor hős vértanunk daliás ércalakjára esett tekintetünk, hálával gondoltunk a mesterre, aki lelkünknek álmát képzeletével felfogta s teremtő erejével érceben megvalósította.

Most mintha az ércszobor is gyászolna. Mintha érceleke érezné, hogy alkotó mestere nincs többé.

Fájdalmunkban csak az vigasztal, hogy lelkének alkotásait itt hagyta örökre az élőknek.

Mig magyarok szemlélik egy Schweidel, egy Vásárhelyi Pál, egy Kisfaludy Károly ércalakjait, Mátrai Lajos György emléke is élni fog.

* * *

Mátrai Lajos 1850. március 6-án született Pesten. Fiatalkorában sokat küzdött, hogy kiképezze magát művészetében. Pályáját Pesten mint kőfaragó kezdte, majd Bécsbe ment s ott is e mesterségből élt addig, míg annyit össze nem gyűjtött, hogy Párisba mehetett tanulni. Itt szorgalmasan látogatta az esteli rajz- és mintázási órákat s közben elméleti előadásokat is hallgatott, amelyek egészen új világot nyitottak meg előtte. 1870-ben visszakértült Bécsbe, majd Münchenben kapott alkalmazást II. Lajos bajor király palotájának díszítésénél. Ezekkel a munkákkal vont a magára Trefort miniszter figyelmét. Trefort azután kinevezte őt a budapesti Iparművészeti Iskola tanárává. Ez időtől kezdve teljesen művészeti terveinek élhetett s egymásután alkotta meg nagyobb műveit. Ezek közül kiemeljük Izsó Miklós márványszobrát a Kerepesi-úti temetőben, Károlyi Gáspár bibliafordító gönci bronzszobrát, Kisfaludy Károly győri bronzemlékét, a milleniumi kiállítás fontaine lumineuse-ét, gróf Széchenyi István soproni szobrát, a zombori Schweidel-szobrot és a szegedi Vásárhelyi emléket. Azonkívül mint tanár, a művészek egész sorát nevelte hazájának. Fiai közül is az egyik — Lajos — szobrász, a másik — Vilmos — festőművész.

egyedül ült szobájában, midőn Mihályi Dénes lépett be hozzá.

— Fontos beszélni valóm van veled, László, Aranka leányod kezét kérem tőled s remélem: nem tagadod meg.

— Gyermekek még az, Dénes, nem férjhez adni való.

— Aranka betöltötte 16-ik évét s én szeretem s minden vágyam, hogy enyém legyen.

— Hátha ő nem szeret téged?

— Ha még nem szeret, majd szeretni fog. Gazdag, irigyelt lesz oldalomon; míg így, mi lesz veled. Azt hiszem, nem vagy oly helyzetben, hogy ügyeid rendezhesd s ma-holnap e birtoknak én leszek tulajdonosa.

— Igaz — sóhajta Máriásy. Majd beszéllek veled.

— Igen, László, tedd meg s akkor a te ügyeidet is rendezni fogom s nem kell a bizonytalan jövő elé nézned.

Mihályi távozása után Máriásy sokáig ült gondolatokba merülve. Lelke iszonyu harcot vívott. Ha Aranka vonzódik Mihályihoz, akkor az ügyet elintézni nem nehéz, de ha nem, vajjon rábeszélje-e gyermekét a gazdag, de szerelem nélküli házasságra? Vagy vigye magával a nehéz, küzdelmes életbe, hol csak lemondás és szenvedés vár reá...

Halála váratlanul érte hozzátartozóit. Még szombaton is vidáman járt-kelt, de éjjel hirtelen betegség lepte meg, mely másnap reggelre magával ragadta az élete javakorában levő, ötvenhat éves férfit. Özvegyén kívül leánya és három fia gyászolja.

Temetéséről az Iparművészeti Iskola gondoskodott. Holttestét átszállították az iskolába s ennek előcsarnokában tették ravatalra. A temetésen, mely szerdán délután három órakor volt, testületileg vett részt az intézet tanári kara és növendékei s mindkettő koszorút is helyezett a ravatalra. A halálózásról az igazgatóság külön gyászjelentést adott ki, a gyászoló családhoz részvétiratot intézett s a gyászjelölést az intézet homlokzatára kitűzette a gyászlobogót. A koporsó a Képzőművészeti Egyesület Munkácsy-lepével volt bevonva. A csarnok a falak mentén tele volt koszorúkkal.

A művész ravatalára koszorút küldtek: Képzőművészek Egyesülete, — Képzőművészeti Társulat, — Fővárosi iparrajziskola, — Magyar Iparművészeti Társulat, — Székesfővárosi iparrajziskola tanári testülete, — Az orsz. m. kir. mintarajziskola tantestülete, — Az orsz. m. kir. mintarajziskola ifjusága, — Orsz. m. kir. iparművészeti iskola tanteszülete, — Orsz. m. kir. iparművészeti iskola ifjusága, — Orsz. m. kir. iparművészeti iskola szolgazemélyzete. Ezekon kívül magánosok is küldtek koszorúkat. Többek között: Fittler Henrik és neje, — a Lingel-család, — Liptai-család, — Farkas Gyula, — Dozzi József és neje, — Pelczmann-család, — a zombori Schweidel-szobor bizottság, — volt növendékei és még számos mások.

Schweidel-szobor bizottságunk koszorúja élő babérvirágból volt, fekete bársonyszalagján e fölirással: „A Schweidel szobor mesteri megalkotójának.” Ezenkívül a bizottság táviratilag részvételt is kifejezte a gyászoló családnak. A részvételtávirat így szólt: „Ifju Mátrai Lajos urnak Budapest Kinizsi utca 31. A Schweidel-szobor mesteri megalkotójának gyászos elhunytja alkalmából, a család mélyseges fájdalmában igaz részvétellel osztozik a zombori Schweidel-szobor bizottság.”

A gyászszertartást Bán Sándor ferenfvárosi helyettes plébános végezte fényes papi

segédlettel. A halott beszentelése után Papp Sándor bucsuztatta el tanártársai nevében az elhunytat, meleg szavakban emlékezvén meg a művészet terén szerzett kiváló érdemeiről.

Az elhunyt művész emlékére Győr város tanácsa rendkívüli ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy Mátrai Lajos ravatalára koszorút helyez és gyászoló családjához részvétiratot intéz. Mátrai Lajos mintázta ugyanis Kisfaludy Károlynak győri ércszobrát, amely a művész egyik legsikerültebb szoborműve. Mátrai gróf Pálffy Miklósról és gróf Schwarzenberg Adolfról, Győr várának megvívóiról is készített együttes szoborművet, ennek kivételére azonban a városnak nem volt még anyagi ereje.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Mátrai Lajosné szül. Kreyer Vilma, ifj. Mátrai Lajos, Mátrai Vilmos, Mátrai Béla és Mátrai Irma a maguk és összes rokonaik nevében megtört szívvel jelentik, hogy szeretett férje, illetve édesatyjuk Mátrai Lajos György az orsz. magyar királyi iparművészeti iskola tanára, a Ferenc József-rend lovagkeresztjének és a koronás arany érdemkeresztnek tulajdonosa folyó hó 15-én reggel 1/9 órakor, életének 57-ik, boldog házasságának 32-ik évében, rövid szenvedés után jobblétre szenderült. A boldogult hült teteme f. hó 17-én délután 3 órakor fog a magyar királyi iparművészeti iskola előcsarnokában (IX. Kinizsi-utca 31. szám) a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a Kerepesi-úti temetőben örök nyugalomra helyeztetni. A gyázmise folyó hó 18-án délelőtt 9 órakor fog a ferencvárosi plébániatemplomban a Mindenhatóknak bemutatni. Budapest, 1906. október hó 15-én. Aldás, béke poraira!

Városi ügyek.

Pályázat. Zombor szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város kezelésében levő Papházy Dömötör-féle leánykiképzési alapítványból 10 gör. kel. vallásu szegénysorsu férjhezmenendő, eljegyzett vagy ez év esetleg mult év folyamán férjhez ment egyén egyenként 84 korona kiképzési segélyben fog részesítettetni. Ennélfogva felhívja mindazokat, akik az említett segélyre igényt tartanak, hogy szegénységi és erkölcsi, valamint a m. kir. állami anyakönyvi hivatal által kiállított eljegyzési bizonyítvánnyal és esetleg házassági anyakönyvi kivonattal felszerelt folyamodványukat a városi tanácshoz címezve folyó évi november hó 10-éig nyújtsák be.

Házipénztár és kövezési alap.

Zombor város törvényhatósági bizottsága folyó hó 3-án tartott rendes közgyűlésében a városi házipénztár és a kövezési alap 1907. évi költségelőirányzatát megállapítván, az erre vonatkozó közgyűlési határozat kapcsán az f. évi október 13-ától számítandó 15 napon át Gyurisits főjegyző hivatalos helyiségében közszemlére kitétetett s ellene felebbezések ugyanezen idő alatt a városi tanácshoz címezve beterjeszthetők.

Közüti költségelőirányzat.

Zombor város törvényhatósági bizottsága folyó hó 3-án tartott rendes közgyűlésében 1907—8. évi közüti költségelőirányzatát megállapítván, az erre vonatkozó közgyűlési határozat kapcsán az f. évi október 13-ától számítandó 15 napon át Gyurisits főjegyző hivatalos helyiségében közszemlére kitétetett s ellene felebbezések ugyanezen idő alatt a városi tanácshoz címezve beterjeszthetők.

Beszélni fogok veled s megtudom: mily érzéssel viseltetik Mihályi iránt.

Csengettet s a cselédleánynak meghagyta, hogy küldje be hozzá Arankát.

Aranka észrevette atyján a komor hangulatot; hozzá sietett s okát tudakolá.

— Csak nem vagy beteg, drága jó apám, hogy arcod oly borus?

— Nem, gyermekem, csak fontos beszélni valóm van veled. Mihályi megkérte kezdet. Elfogadod e ajánlatát? Ő gazdag, előkelő. Tudod gyermekem, mily igazán szeretlek s legfőbb vágyam, hogy boldognak lássalak.

— S hiszi apám, hogy a gazdagság boldogíthat? Én nem szeretem Mihályit s nem leszek a neje soha. Különben is én nem akarok megválni tőled édes jó apám. Nem, nem, én nálad maradok örökre.

— Kisasszony, a szakácsné kéreti egy percre — szolt be az ajtón Julis, a kis cseléd.

— Isten veled jó apám! Nem, nem hagylak el soha.

Máriásy sokáig nézett távozó gyermeke után. Jöjjön, aminek jönnie kell. Gyermekek boldogságán nem fogom visszavásárolni azt, amit egykor meggondolatlanul elvesztettem.

(Vége köv.)

Ipari alkalmazottak bejelentése. Zombor város tanácsa részéről felhívják a gyárak és iparosműhelyek tulajdonosait, hogy az 1906. évi október havában alkalmazott összes munkásokról, munkásnőkről, segédekről, szolgálókról, eselédokről, díjnokokról, szóval az illető gyárban vagy iparosműhelyben alkalmazott összes egyénekről szóló névjegyzéket a városi adóhivatalban beszerezhető nyomtatványok felhasználása mellett az illető kerületi adótisztánál nyújtsák be vagy pedig az általános adóösszeírás alkalmával az összeíró közegek az alkalmazottakat jelentsék be.

Általános jövedelmi pótdadó. Zombor város tanácsa közhírré teszi, hogy az 1905—1907. és 1906—1907. évekre kivetett általános jövedelmi pótdadó f. évi október hó 15-től kezdve 24-éig bezárólag 8 napon át a városházánál közszemlére kitétetett, mely idő alatt az érdekeltek által betekinthező s a netáni felszólamlásait ezen idő alatt ugy a m. kir. pénzügyigazgatóságnál, mint a városi tanácsnál beadhatják.

Városi szolgák lakbérére. Zombor város törvényhatósági bizottsága f. évi október hó 3-án tartott rendes közgyűlésében 238. sz. alatt hozott határozatával 13 városi hajdu, 1 dohos és 1 hivataloszolga részére 1907. év január 1-től számítva fejenként 80 korona évi lakbérilletményt megszavazván, ezen határozat f. évi október 16-ától számítandó 15 napon át Gyurisits főjegyző hivatalos helyiségében közszemlére kitétetett, ott a hivatalos órák alatt betekinthező és ellene felebbezések ugyanazon idő alatt a városi tanácshoz címezve benyújthatók.

Városi nyugdíjalap. Zombor város törvényhatósági bizottsága f. hó 3-án tartott rendes közgyűlésében a városi nyugdíjalap 1907. évi költségelirányzatát megállapítván, az erre vonatkozó közgyűlési határozat kapcsán f. évi október 13-ától számítandó 15 napon át Gyurisits főjegyző hivatalos helyiségében közszemlére kitétetett s ellene felebbezések ugyanazon idő alatt a városi tanácshoz címezve heterjeszthetők.

Jövedelmi pótdóljástrom. Zombor város tanácsa közhírré teszi, hogy a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság részéről az ingatlan birtokok után kivetett általános jövedelmi pótdóljástrom, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek terhére 1905. és 1906. évre kivetett adók utáni általános jövedelmi pótdóljástrom a városházánál folyó évi október 20-ától 28-áig bezárólag 8 napon át közszemlére kitétetett, mely idő alatt az bárki által is megtekinthető s ugyanazon időben a m. kir. pénzügyigazgatóság, esetleg a város tanácsánál írásban beadható felebbezéssel éihet.

Házbéradó. Zombor város tanácsa részéről felhívják mindazon háztulajdonosok, kik az előbb bérbeadva nem volt lakrészeket az 1906. év folyamán bérbeadták, az erre vonatkozó vallomásaikat f. évi november hó végéig a kerületenkénti adótisztánál adják be, avagy az általános adóösszeírásnál adják nekik át. A szükséges nyomtatványok a város adóügyosztályánál kaphatók.

Az ág. evang. egyház segélye. Zombor város közönsége közhírré teszi, hogy az ág. hitv. evang. egyházközség telekezeti iskolájának segélyösszege 1906. szeptember hó 1-től kezdődő joghatálylyal évi 523 koronában állapított meg s hogy az e tárgyban a városi törvényhatósági bizottság által 279/kgy. 1906. sz. alatt hozott határozat a városházán 15

napon át közszemlére kitétetett és e határozat a városi kiadóhivatalban is a hivatalos órák alatt mindenki által megtekinthető és ellene a netáni panaszok ugyanezen idő alatt a városi tanácshoz beadhatók.

H i r e k.

Személyi hir. Fernbach Károly főispánunk több fontos vármegyei és városi ügy elintézése végett tegnap délután Budapestre utazott, ahol három napig fog tartózkodni és székhelyére kedden érkezik vissza.

Kinevezés. A vármegye közönsége február havában tartott közgyűlésében kimondta, hogy a főispáni iktatói állás megszüntetésével a IX. tisztelet osztályban körülírt javadalmazással egy központi irodaigazgatói állást szervez. A belügyminiszter folyó hó 17-én hagyta jóvá a vármegye törvényhatósági bizottságának ezen átszervezést kimondó véghatározatát, aminek következtében Fernbach Károly főispán Czálinger József eddigi főispáni iktatói irodaigazgatóvá nevezte ki.

Küldöttség a főispánnál. Kerény község képviselőtestületének küldöttsége Ladány Ervin jegyző vezetésével tegnap tisztelt Fernbach főispánnál. A küldöttség a zombor—őbesei vonal Kerény állomáshoz vezető utnak a törvényhatósági közutak hálózatába való felvételét, kiközvetését és fenntartását kérelmezte. A főispán a küldöttséget szívesen fogadta és kijelentette, hogy oda fog hatni, hogy a község lakosságának ezen méltányos és jogos kérelme teljesíthessék.

Eltűnés. Az elmúlt szerdán szenzációs hir verte fel városunk nyugalmát. Sréter Károly, városunk tiszteletbeli főszámvevője, ki az előkelő körökben közkedveltségnek örvendett s otthonában boldog családi életet élt, a városból eltűnt. Állítólag leveleket hagyott volna hátra azzal a felirással, hogy csak halála után bontsák föl. Mi vitte e lépésre, arról a fuma sokat beszél. Azt mondják, hogy mások nevének jogtalan felhasználásával vett volna fel nagyobb kölcsönöket. Hivatalát rendben találták.

Zombori festő képképzőállítása. Barak József, zombori születésű fiatal festő, festményeiből és vázlataiból egy kis gyűjteményes kiállítást rendez a Függetlenségi kör helyiségében. A kiállítás f. hó 20-án, szombaton nyílik meg s 8 napig tart. A kiállítást a közönség naponként reggel 8 órától délután 5 óráig tekintheti meg. Belépődíj 40 fillér. A képek igen jutányos áron meg is vásárolhatók. A tehetséges fiatal festő megérdemli a közönség pártolását, annál is inkább, mivel a kiállítás jövedelméből, valamint eladandó képeinek árából tanulmányait óhajlja tovább folytatni. Városunk szülöttét melegen ajánljuk a műpártoló közönség figyelmébe.

Pótdadóügy. Ismeretes olvasóink előtt, hogy a város közönsége az elhanyagolt pótdadóügy rendezését két pénzügyi tisztviselőre bízta. Mint értesültünk, az 1901. évi hátralékok és túlfizetések keresztülvezetésével az 1902. évi pótdadókönyv immár elkészült és a felülvizsgálás keresztülvezetése végett Heinecz Kálmán főszámvevőnek kiadatott.

Egyenesadó főkönyvek. Értesültünk, hogy az 1905. évi B) adófőkönyvek végleges lezárása megtörtént és felülvizsgálás végett a m. kir. pénzügyigazgatósághoz át-tétetett.

Agárverseny Szabadkán. A Bács Bodrog vármegyei agárász-egylet november hó 4-én és 18-án agárversenyt rendez Szabadkán, az ugynevezett Napkeleti ugarok on. November hó 17-én pedig az egyesület évi közgyűlését tartja Szabadkán a Bárány-szálló külön termében.

Menetrend-módosítás. A Bajáról Szabadkára közlekedő reggeli vonat november 1-étől kezdve Bajáról később, azaz reggel 7 óra 17 perckor fog indulni és Szabadkára délelőtt 9 óra 29 perckor fog érkezni.

Talált tárgy. A város belterületén egy női szövetőv találtatott. Jogos tulajdonosa a rendőrségnek átveheti.

Pályázat. Zombor városnál elboacsajtás folytán megüresedett két lovasrendőri állásra pályázat van hirdetve. Az állás egyenként

760 kor. készpénzfizetéssel, 40 kor. eszmapénz, 240 korona lótartási átalánynyal, természetbeni ruházattal és felszereléssel van egybekötve. A pályázati kérvények a rendőrfőkapitánynál folyó hó 30-ig személyesen nyújthatók be.

Egy honfitársunk találmánya.

Riha József bajai születésű, bródi mechanikus egy vizen és szárazon egyaránt járó 4 lóerejű motoros kerékpárt és ugyancsak vizen és szárazon járó motoros esónakot talált fel és azt a múlt héten a fővárosban be is mutatta. Riha József a két járóművet önmaga készítette sok évi fáradságos munka árán. Nagy önmegtartóztatásra vall, hogy feltaláló csak most mutatta be járóműveit a nagyközönségnek, mikor azok már bátran kiállhatják a szakemberek bírálatát. Riha találmánya két részből áll, egy háromkerékű motoros kerékpárból s így szárazon is mellékkocsiként használható motoros esónakból. Az első rész a régi háromkerékű kerékpárok mintájára készült s a három kereket nagy vízlapáttal ellátott s könnyű anyagból készült üres pléhkorongok helyettesítik. A kerekek közé egy négy lóerejű benzomotor van erősítve, melynek segítségével a jármű viz ellen is használható. A motorkerékpár hátsó részéhez egy motoros esónak erősíthető, melyet szállításra és mentésre is lehet alkalmazni. A motoros esónak a szárazon kereken jár, kerekei azonban könnyen leszedhetők s egyedül is nagy sebességgel s teljes biztonsággal működik. Riha először szárazon, majd vizen mutatta be találmányát. Három-négyezer nagy ivet irt le a Duna közepén, majd a Margitszigeten kötött ki, eloldta a esónakot a kerékpártól s a két ügyes találmány versenyezve haladt a Duna árja ellen. Az ügyes találmány megnyerte mind a katonai szakbizottság, mind pedig a mentő-őorvos tetszését. A jármű szárazon 25 kilométer, vizen pedig 10 kilométer utat tesz meg óránként. Érdekes, hogy mielőtt a feltaláló bemutatta volna találmányát, osztrák szakférfiak jártak nála, akik találmányával Bécsbe esábitották; Riha azonban magyar létére előbb hazájában akarta találmányát bemutatni.

Drágul a selyemszalag. Az osztrák selyemszalaggyárosok elhatározták, hogy a nyersselyem drágulására való tekintettel a selyemszalag árát öt és hét perccenttel emelik. Az áremelés azonnal életbelépett.

Rendelet az acetylen-gáz előállításáról és felhasználásáról. A kereskedelmi miniszter az acetylen-gáz előállítására és felhasználására vonatkozólag az ország törvényhatóságaihoz rendeletet intézett. A rendelet szerint a szabályrendeletnek az acetylen-gáz fejlesztő készülékek engedélyezésére, valamint azonossági vizsgálatára vonatkozó rendelkezései az olyan acetylen-lámpákra, melyeknek gázadó képessége ötven literórát, karbidtöltése pedig egy kgrammot meg nem halad, ki nem terjednek. Ehhez képest tehát az említett lámpák ezentul minden vizsgálat és engedélyezés nélkül szabadon forgalomba hozhatók és használhatók. A szabályrendelet 2. szakaszában foglalt rendelkezésnek az a része, mely szerint a kalcium-karbid forgalomba hozatala és raktározása céljából használható vastartók befogadási képessége maximum száz kg. karbidban állapított meg, csak 1908. évi január hó elsején lép hatályba, mihez képest az említett időpontig a kalcium karbid az idézett szabályrendelettel hatályon kívül helyezett régi szabályrendelet 2. szakaszában foglaltak szerint továbbra is bármilyen mennyiség befogadására alkalmas lég és vízmentesen elzárt vastartókban forgalomba hozható és raktározható.

Orgyilkosság a szabadkai téglagyárban. A bűnök krónikáját orgyilkossággal szaporította Sárosi Béla, téglagyári előmunkás a Maeskovics-féle téglagyárban. Bűne annál nagyobb, mert tettét előre megfontolt szándékkal, orvul követte el. Sárosi Béla előmunkás már régebb idő óta kereste az alkalmat, hogyan tölthesse ki boszuját, de még nem talált alkalmat állatias ösztönének kielégítésére. Végre egyedül volt gazdájának az irodájában, ahol megpillantotta a falon függő duplacsövű lőfegyvert. A boszu ember-telen érzete erősebben támadt föl benne mint

valaha. A bösze kielégíthetőségének a tervével is hamar elkészült. A terv megfogalmazása után lekasztotta a falról a löfegyvert, megtöltötte, kiosont vele az irodából s ment keresni áldozatát, Vojnics Jánost. Nem akadt rá azonnal, elhatározta tehát, hogy lesben fog állni. A szerencsétlen Vojnics János este felé került Sárosi Béla elé. A gyilkos megvárta, hogy lövése ne hibázzon. Mikor az áldozat így közelbe ért, hidegvérűen célzásra emelte a fegyvert és lőtt. A lövés fejbe találta Vojnicsot, aki élettelenül rogyott össze. A gyárból azonnal értesítették a rendőrséget, mely nyomban a helyszíre ment s letartóztatta a gyilkost.

Parcellázások az állami birtokoknál. Az állami jószágok és telepítési szolgálat kiadásai 656.528 korona emelkedést mutatnak az új költségvetésben. Ez összegben benne van a birtokfelfarabolásokra, törpe és kisbirtokok létesítésére, a külföldről hazatérők ingatlan vásárlásának megkönnyítésére szolgáló összegek, nemkülönböztetve munkás lakóházak építésére szolgáló 50.000 kor. kiadási többlet, 216.960 koronával több vétetett fel az előirányzatba a kender- és lentermelés fejlesztésére, a sörárpatermelés javítására, a gyógyfüvek rendszeres termesztésének és értékesítésének előmozdítására, egy kender- és lentermelési szakintézet létesítésére, a marokkói sáska irtásával járó kiadásokra.

A legénykori ideál. Pintér Antal csantavéri ember állt a napokban a szabadkai esküdtbiróság előtt, haláltokozó súlyos testi sértéssel vádolva Vékony nevű csantavéri legény beleszeretett egy szép csantavéri leányba. Szerelmes volt nagyon, de a végzet úgy akarta, hogy a leány, dacára a viszonzott szerelemnek, másé legyen. Pintér Antal lett a szerencsés férj, aki azonban nem is annyira szerelemből, mint inkább a hozományért esküdtött örök hűséget a szépséges leánynak. Nem csoda hát, ha a leány szíve még mindig a leánykori ideálhoz vonzódott. Együtt éltek már jó ideig, mikor a férj behívott kapott nyolc heti fegyvergyakorlatra. Pintér bevonult. Ezt az időt használta fel Vékony, hogy régi szerelmét kielégítse: megszöktette Pintérné, de csak nyolc napra. A nyolc nap eltelté után az asszony visszament az ura házába. Jóakarója azonban mindig akad az embereknek. Volt ilyen jóakarója Pintérnek is. Ennek azután az volt az első dolga, hogy a katonaságtól visszatérő Pintérnek elmondja a felesége kalandját. Pintér elkergette a hűtlen asszonyt, a csábító ellen meg bösztet esküdtött. Egy szép májusi estén el is érkezett az alkalom a bösztura. Pintér ráesett az asszony csábítójára és kapanylével úgy verte fejbe, hogy vérbe fagyba kellett őt hazaszállítani. A nőcsábító seibeiben meg is halt. Emiatt kellett felelnie Pintérnek az igazságszolgáltatás előtt. Tagadni tagadott mindent, de hasztalanul, mert valamennyi tanu ellene vallott. Az eljárás befejezése után az esküdtek bűnösnek mondták ki haláltokozó súlyos testi sértésben, mire a bíróság Pintérnek hat évi fegyházra ítélte.

Mostohája után a halálba. Megrendítő öngyilkosság történt a napokban Szabadkán. Megrendítő már maga az is, hogy valaki eldobja magát az életet, de megrendítőbb az eset akkor, ha az öngyilkosság oka a lángoló, őszinte szeretet, melyet a gyermek elvesztett anyja iránt érzett. Az emberi gyarlóság azt hiszi, hogy elveszti az élet létezését, ha a természet törvényei a szeretet tárgyát elragadták. Pedig a szeretet és a szeretet oka örökkévaló. Ebben az örökkévalóságban csak a kishitű nem remél, nem hisz, nem bizik. Ha az emberek előtt lebegne szakadatlanul a nagy mondás: „Atyám, te akartad így, áldassék az akaratom”, az öngyilkosság még csak gondolatban sem született volna meg. Szudárovics Kálmán, tizenkilenc éves szabósegédet érte a nagy csapás, hogy a gondviselés elragadta mostoha anyját, akinek a fiú forró szeretettel ragaszkodott. A halál után a mostoha fiú mintha eszméletét veszítette volna. Eletnélküli árnyként járt az emberek között. A fiú megtette kötelességét, kikísérte a holttestet utolsó pihenő helyére. Mikor a sírdomb a holttest fölött domborodott, s a keresztet a földbe tették, a fiú hazaindult. A sötét szándék, mely annál titokzatosabb, mert a fiú

szeretet keltette, utközben akarattá érlelődött benne. Haza érve agyonlőtte magát. Mire a mentők megérkeztek, Szudárovics Kálmán már kiszüvedett.

Közgazdaság. Pálmák a szobában.

Nem csekély azok száma, akik a szobai növények közül a pálmákban lelik gyönyörűségüket, különösen pedig azok, akiknek eme növényfélék tenyésztése körül némi sikerük is van. De tagadhatatlan is, hogy a pálmák a legimpozánsabb képviselői a növényországnak; mindenütt lehetőleg a legjobb hely van számukra fentartva, a hivatásos kertész külön üvegházat épít nekik, a virágkedvelő a szalomba helyezi azokat. Sajnos azonban, az utóbbi időben mintegy mellőzve látszik az utóbbi helyről az élő palma s helyében sokszor természetellenesen utánzott — papirosból vagy más anyagból készült úgynevezett műpálmákkal díszítik legtöbbször izléstelenül a szobákat, amelyek azonban sem egészségi szempontból, sem pedig díszítési szempontból meg sem közelítik az élő pálmákat.

Amíg a műpalma merev formájával, rítkító, természetellenes színével a szemre sem gyakorol kellemes hatást s inkább a pornak s piszoknak, bacillusnak a melegágya; addig az élő palma ép úgy, mint más élő növény mindig kellemesen hatja meg a szemlélő lelkületét s mintegy tisztítója a szoba levegőjének; mert él és levegővel is táplálkozik levelei útján.

Gyakran találni azonban hiányos ápolásban részesített szobapálmát s ilyenkor mindig az a kérdés intőztetik a gyakorlati kertészhez, hogy mi baja lehet a pálmának? Hamarosan erre a kérdésre alapos választ adni bizony alig lehet, mert az okok sokfélesége közül az igazi csak hosszas megfigyelés után lehet fel; bár legtöbbször tapasztalásunk szerint a rendellenes öntözésben van a hiba. Vannak azonban az öntözésen kívül más körülmények is, melyek kisebb-nagyobb mértékben járulnak a növény betegségének előidézéséhez, ilyenek: a száraz levegő, a nagyfokú és gyakori hőváltozás, léghuzam, füst, por és rossz talaj.

A pálmák rendszerint könnyebb talajban vannak ültetve, mert ez felel meg legjobban egy a gyökérképződés, mint más szövetek fejlődésének; a könnyebb földnek azonban az a tulajdonsága, hogy ha egyszer nagyon kiszáradt, nehezen veszi fel a vizet, ha pedig túl nedves, akkor hamar megsavanyodik és kerges lesz.

Az öntözés szabályozója az is, hogy milyen légkörben áll a palma, mert nyáron pl. magasabb a hőfok, nagyobb a növény hőpárolgási képessége és növekedése, tehát sok vizet veszít, többet, bővebben lehet öntözni, mint télen. A füst szárítja, égeti a palma leveleit, a por elborítja azok felületét, akadályozza a növény lélegzését, valamint a napsugarak behatását, miáltal a növény levelei sárgulnak, mert a festanyag napsugarak híján nem bomolhat fel. Ugyanez az eset következik be akkor is, ha a növény teljesen sötét helyre van állítva.

A léghuzam a növekedést akadályozza ép úgy, mint a gyakori és nagyfokú hőváltozás, mert valamint az elvetett buzaszem csak akkor képes csírázni, ha a nedvesség és világosság kívül hő is veszi körül, még pedig lehetőleg egyenletes mértékben, azonosképen a palma is csak úgy növekedik, fejlődik jól és egészségesen, ha egyenletes hőfokú levegő veszi körül.

A gyakorlati tapasztalás azt mutatja, hogy télen egy közép hőfokú világos szoba vagy más hely felel meg legjobban a pálmának, nyáron ha lehet, szél és pormentes árnyékos hely a szabadban, ahol állandó jellegű a nedvesség is. Ha a pálmák arányos mértékben kapnak vizet s portól tisztán tartatnak, nemkülönböztetve évenként egyszer, ugy május elején frissebb földbe lesznek átültetve, hogy el lehet rá készülvén minden virágkedvelő, hogy azok fejlődése, növekedése nem szűnik meg s a velük való fáradságot siker koronázza; mert megjegyzendő, hogy a hivatásos kertésznek sem elegendő az, hogy üvegháza van, bizony ott is gondozni, ápolni kell a növényeket, mert ez a lényeg, az üvegház csak — keret...

Csárer Gyula.

NYILTTÉR. *)

Miután több fővárosi és helybeli lapban Sréter Károly állítólagos váltóhamisítási ügyéből kifolyólag az iratott, hogy alulírott bankház cég is 27000 koronával károsult, alulírottak mint ezen bankház tulajdonosai ezennel kijelentjük, hogy Sréter Károly ellen 27000 kor. tényleg kitevő követelésünk a zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 8562. 1906 telekk. iktatói számú végzésével telekkönyvileg biztosított.

Zomborban, 1906 évi október hó 19-én.

Sztojkovits Nenád és Társa,
bank-váltó és zálogintézet tulajdonosai.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

Hungária fürdő

A fürdők használati ideje 1906. évi szeptember hó 1-től.....

Mindennap reggeli 6 óráig kezdve esti 6 óráig a nagyközönség rendelkezésére áll.

||| Gőzfürdő: |||

Urak részére

mindennap déli 1 óráig : kedden délután is. :

.: Hölgyek részére .:

hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton d. u. 2-től 6 óráig.

A kádfürdőköt hölgyek és urak mindennap, vasárnap d. u. kivételével használhatják.

Diákjegyek csak kedden és iskolásleányok részére fürdőjegyek csak szerdán d. u. adatnak ki.

Állandóan friss viz folyik.

Masseur, tyukszemvágó, fodrász a fürdőben.

Telefon. Újságok.

Legnagyobb tisztaság és kényelem.

Bérelni a fürdő-fodrásznál bármely naptól fogva lehet. A fürdőárak a jegyelárusítóknál és Zsulyevits Mihály fürdő-fodrásznál megtudhatók.

4444. sz. k. ü. 1906.

Árlejtési hirdetemény.

A zombori kir. ügyészség közhírré teszi, hogy a felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszéki, valamint az apatini, a hódási és a kulai kir. járás-birosági fogházakban elhelyezett letartóztatottaknak az 1907. esetleg 1907—9. évi élelmezésének együttes biztosítása tárgyában a nagyméltóságu m. kir. igazságügyminiszteriumnak f. hó 2-án kelt 35420/I. M. III. sz. rendelete folytán **1906. évi október hó 23-án d. u. 3 órakor** a kir. ügyészség hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött újabb árlejtés fog megtartatni.

Bánatpénz 2000 korona.

Kikiáltási ár: 1 főtt étadagra 22 fillér, 1 adag 56 dkgrm. fekete kenyérré 10 fillér, együtt 32 fillér. 1 adag 112 dkgrm. fekete (bőjti) kenyérré 20 fillér.

A betegek részére kiszolgáltatandó ételek, italok és étadagok pedig a miniszteri számvevőség által megállapított külön árjegyzék szerint.

Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a királyi ügyészségnél megtekinthetők.

Felhívtnak a vállalkozni óhajtok, hogy szabályszerűen felszerelt, bélyegzett és bánatpénzzel, vagy megfelelő értékű államértékpapirokkal, vagy szintén megfelelő értékű, az állam által kamatbiztosított értékpapirokkal ellátott zárt írásbeli ajánlataikat 1906. évi október hó 23-án d. u. 3 óráig a zombori kir. ügyészségnél nyujtsák be, illetve a szóbeli árlejtésnél személyesen vagy meghatalmazottaik által képviselve jelenjenek meg.

Zombor, 1906. évi október hó 9-én.

A kir. főügyészi helyettes szabadságon:

LINCZINGER GYULA,

3—3

kir. alügyész.

A hölgyek legszebb disze**a fehér és tiszta arcbor,**

ezt elérhetjük a bámulatos, csodás hatásáról hirneves

Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CRÉME

használata által.

Szeplő, májfolt, bibircs,

bőrvörösséget és mindennemű arctisztátalanságot

egy csapásra megszüntet.

Ára 1 korona, dupla tégely 2 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill. Ibolya-hölgypor fehér, rózsza vagy orém színben doboza 1 kor. 20 fill. Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) 1 korona.

Óvakodjunk utánzatoktól!

A bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle Aradi készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertárában Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Kapható: Zomborban **Német** városi gyógyszertára, Szent-György-tér, Bácsmartonoson: **Kamráth Jenő** gyógyszerésznél.

10—10

5653/kg. 1906.

Pályázati hirdetemény.

Lemondás folytán üresedésbe jött Szilberek községi irnoki állásra pályázatot nyitok.

Évi fizetése 800 kor. előleges havi részletekben fizetve.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi november hó 1-ig** annál is inkább adják be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Hódás, 1906. október 13-án.

Rumbach Lajos,

2—2

tb. szolgabíró.

Zongorát

keresek bérbe.

Cim a kiadóhivatalban.

Hirdetemény.

Községi jegyzői irodában működött egyén 3—4 hónapra kiségitő irnokként alkalmaztatik.

Fizetése havi 60 korona.

Megválasztatása szorgalmától függ. Ajánlatok Bátmonostor község jegyzőjéhez intézendők.

Bátmonostor, 1906. október 15-én.

2—1

A községi előljáróság.**Hirdetemény.**

A Zombori Kereskedelmi és Iparbank folyó évi október hó 1-étől magánszemélyektől elfogad betéteket és pedig:

egy évnél hosszabb időtartamra . . . 4¹/₂%félévi időtartamra 4¹/₄%

határozatlan időtartamra 4%

kamat mellett.

2000 koronánál kisebb összegeket . . . 4³/₄%

A 10% betéti adót az időtartam betartása esetén a bank fizeti.

6—5

A The Gresham

élet- és járadékbiztosító társaság fő-
ügynökségének képviselőjét

Falcione Gusztáv úrtól
Schlachter József úr
vette át.

Hivatalos helyisége **A Zombori I-só Ön-
segélyező Szövetkezet** hivatalában van.

A „GRESHAM” vezér-
ügynöksége **Temesvár.**

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és
csakis eredeti „BÄCHER”-féle

acélekókat és tégelyacél-eketestet vásárolja.

A Bächer-féle ekék és eketestek kigazdák számára is ké-
szülnek és ugy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság
tekintetében minden más gyártmányt felülmúlnak és munka-
teljesítés tekintetében kiválnak. Az **ekefej** törhetetlen acélból
készül, melyekért 5 évi szavatosságot vállalok.

Arjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök!

BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyár raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

== A MELICHÁR-féle cs. és kir. szabadalmazott ==

„**UNICUM DRILL**”

sorvetőgép, ugy célszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet,
pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valamennyi
gyártmány között az első helyet foglalja el.

Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 13 évben
26,000-nél több ily gép adatott el.

Abrassal és arjegyzékekkel ingyen szolgál:

MELICHÁR FERENC, csász. és kir. szabadalmazott
vetőgépgyárának raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

ITT MEGRENDELHETŐK:

VÁLTÓK
GYÁSZLAPOK
SZÁMLAK
LEVÉLFEJEK
NÉVJEGYEK
ELJEGYZÉSI ÉS
ESKÉTÉSI KARTYÁK
SÍMA- ÉS
DOMBORNOMATU
MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

== KÖNYV- ÉS KONYOMDAI INTÉZETE ==

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

== PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON. ==

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK
ÉS A
KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

TELEFON SZÁM: 18.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

ITT MEGRENDELHETŐK:

HIRLAPOK
MŰVEK
NAPTÁRAK
TÁBLÁZATOK
FALRAGASZOK
KÖRLEVELEK
TÁNCVIGALMI
MEGHÍVÓK
TÁNCRENDEK
ÉTLAPOK

JÁNOSHALMA (bácsmegyei) nagyközséghez tartozó TERÉZHALMI BIRTOK PARCELLÁZÁSA.

A küsszállási uradalomhoz tartozó terézhalmi birtokból alólirott pénzintézetek körülbelül tizezer holdat (1000 □ öl) szétdarabolás útján értékesíteni fognak.

A szóban forgó birtok mérnöki felosztása 10 holdas parcellákba már megtörtént, és így az érdeklődőknek módjukban áll a nekik megfelelő parcellákat kiválasztani.

A birtoknak ily apró parcellákba való felosztása azzal a szándékkal történt, hogy kisebb gazdáink, de sőt minél többen, ez időszert földnélküli munkásnépünkől is, anyagi erejükhez és munkaképességükhöz mérten, némi földbirtokhoz juthassanak.

Alólirott pénzintézetek nem hallgathatják el azon figyelmeztetést, hogy különösen a most említett venni szándékozók csak annyit vásároljanak, amennyivel könnyűszerrel megbirkózhatnak; ezzel szemben az intézetek az egyes parcellák árának megállapításánál szigorú figyelemmel voltak arra, hogy minden gazda ne csak vállalt kötelezettségeinek könnyen megfelelhessen, de a megszerzett birtokon boldogulást is találhasson.

A felosztandó birtok Jánoshalma (Jankovác) község közvetlen szomszédságában fekszik, mely községnek szőlő-, bor- és gyümölcsértékesítésre kiválóan szervezett piaca van, úgy hogy ebben, a birtokhoz néhány kilométernyire eső községekben, az összes gazdasági termények könnyen értékesíthetők.

A birtok igen könnyű mívelésű homok-talaj. Szántónak, rétnak és legelőnek alkalmas területek váltakoznak benne oly talajokkal, melyek kizárólag szőlőmívelésre és gyümölcsstermelésre, de arra kiváló mértékben, alkalmasak.

A szőlőmívelésre szánt földeknek megfelelő előkészítése aránylag csekély költséggel jár, miután más homokterületeken található nagy buckák, itten csak igen szórványosan találhatók.

A legelőrészek állattenyésztésre kitűnően használhatók és így úgy a szántóföldek, valamint a szőlők intenzívebb megmunkálásának előfeltételei adva vannak.

Érdeklődők a birtokot bármikor megtekinthetik. Erre vonatkozó kívánságukkal forduljanak a „terézhalmi parcellázási iroda“ cím alatt Jánoshalmára.

Az egyes parcellák árai csekély kivétellel, holdanként (1000 □ öl) kétszáz és háromszázötven korona közt mozognak; a megvételre kiválasztott parcellák árai felől a Jánoshalma községben lévő irodában nyújtanak felvilágosítást, ahol minden egyéb részletkérdés is megtudakolható és ahol a holdanként 20 koronában megállapított foglaló lefizetése mellett, az adásvétel is megköthető.

Birtokbalépéskor a foglaló összege a vételár 30%-ára készpénzzel kiegészítendő.

Alólirott pénzintézetek tehát legfeljebb a vételár 70%-a erejéig nyújtanak a megvásárolt ingatlanokra, első helyen leendő bekebelezés mellett, kölcsönt, amely vevő szabad választása szerint lehet vagy közönséges (kamatozó), vagy pedig törlesztéses (annuitásos) kölcsön.

Alólirott pénzintézetek sem a telekkönyvi megosztásért, sem a tulajdonjog átirásáért sem költséget, sem ügyvédi vagy egyéb munkadíjakat nem számítanak fel.

Egyetemlegesség a vevők között nincsen.

A foglalón kívül minden egyéb fizetés alólirott intézet valamelyikénél teljesítendő.

A Jánoshalmán levő parcellázási kirendeltségen kívül, alólirott intézetek szintén nyújtanak, minden ezen kérdésben, részletes felvilágosítást.

Közgazdasági bank részvénytársaság
Szabadkán.

Bácsmegyei agrár takarékpénztár r. t.
Zomborban.

3-2

A legolcsóbb napi áron raktárunkon tartunk mindig kitűnő minőségű

köszenet

u. m. porosz szalon köszenet, salgótarjánit, vodnikit és koakszot.

Egyszermind ajánljuk nagy raktárunkat mindennemű legjobb minőségű

hegyi tűzifában.

Schwarz Testvérek

12-5

Ujvidék, haltér 12.

Hirdetmény.

A zombori „Korona“ gőzmalom részvénytársaság ezennel közhírré teszi, miszerint a tulajdonát tevő 2970 □ ölnyi **telket és épületeket egészben vagy részben, eladásra bocsájtja.**

Eladók továbbá: egy 100 eff. lóerejű gőzgép — kitűnő állapotban, — szivattyuk, vastartány, vascsövek, csapok, szelepek, emelőgépek, uj vas, lakatos-, kovács- és asztalosszerszámok, épületfa, deszkák; **egy pár** kitűnő, nehéz **muraközi kanca**, 6—7 éves és tenyészcélokra kiválóan alkalmas, hozzávaló nehéz malomkocsi és szerzőszámok stb.

Venni szándékozók a „Korona“ gőzmalom r. t. irodahelyiségében jelentkezhetnek.

Az igazgatóság
mint felszámoló bizottság.

3-1

A címre tessék figyelni.

A nagyérdemű ruhavásárló közönségnek becses figyelmébe ajánlom a dusan fel-szerelt elsőrendű

ruharaktáramat,

mindennemű

: : férfi-, fiu- és gyermekruha, : :
ugymint

szőrme-, bőr- és sportkabátok,
különlegességek felöltőkben és
gyermekruhákban.

Jó munka! Szabott ár!

Kiváló tisztelettel

BONDY ARNOLD

Zombor, Kossuth Lajos (fő) utca 12. szám,
a takarékpénztárral szemben. 15-9

